

Izabela Jarosińska

"Retoryka rewolucji. Techniki literackiej perswazji w prozie o roku 1905", Marian Płachecki [w:] "Literatura polska wobec rewolucji", Warszawa 1971 : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 15/43, 200

1972

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

/II/ MENCWEL Andrzej: Inteligencja i rewolucja. Rewolucja 1905-1907 a myśl krytyczna Stanisława Brzozowskiego. W: Literatura polska wobec rewolucji. Praca zbiorowa pod redakcją Marii Janion. PIW. Warszawa 1971. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 30, s. 319-369.

Praca omawia światopoglądowe konsekwencje, jakie rewolucja 1905 r. pociągnęła za sobą w systemie myśli filozoficznej S. Brzozowskiego. Podjęta przez pisarza krytyka Młodej Polski i jej tradycji kulturalnej akcentuje oddzielenie literatury od rzeczywistości, jej ucieczkę przed historią. Przełomowe doświadczenie rewolucyjne zamyka epokę w literaturze polskiej, stawia przed nią zadania uczestnictwa w życiu społecznym i uświadamia jej, że fundamentem społeczeństwa i główną siłą historii jest proletariatus.

BP/43

I.J.

/II/ PŁACHECKI Marian: Retoryka rewolucji. Techniki literackiej perswazji w prozie o roku 1905. W: Literatura polska wobec rewolucji. Praca zbiorowa pod redakcją Marii Janion. PIW. Warszawa 1971. IBL PAN. Historia i Teoria Literatury. Studia. 30, s. 253-318.

Artykuł opisuje reguły perswazji stosowane w poświęconej problematyce rewolucji prozie polskiej /również drugorzędnej/ lat 1905-1914. Reguły te układa autor w trzy klasy, zależnie od tego: 1/ czy realizowane są wyłącznie w materiale wypowiedzi narratora, 2/ czy angażują także kwestie postaci w oderwaniu od przedstawionych dialogów, bądź 3/ w ścisłym związku z dialogami. Wyróżnia trzy typy powieści, na różne sposoby wybierających i łączących reguły perswazji: polifoniczną, homofoniczną i "powieść unisono". Każdy z tych typów odwołuje się do odmiennej świadomości społecznej.

BP/43

I.J.